

Het inrichten van de praktijkruimte

Samenvatting. De (ver)bouw van een tandartspraktijk is in hoge mate afhankelijk van een programma van eisen en wensen van de opdrachtgever. De architect dient dat programma in samenwerking met de tandarts goed en smaakvol te concretiseren, daarbij rekening houdend met de eisen en voorschriften van de gemeente en de bouwtechnische mogelijkheden.

VAN DER SCHOOT PA. Het inrichten van de praktijkruimte. Ned Tijdschr Tandheelkd 1991; 98: 383-4.

P.A. van der Schoot, ingenieur

Trefwoorden: **Praktijkvoering**

Datum van acceptatie: 26 april 1991.

Adres: Ir. P. A. van der Schoot, Gemondseweg 9, 5481 XW Schijndel.

1 Inleiding

Architectuur is een goed en passend antwoord op een ruimtelijke vraag. Concreet houdt dit een rangschikking van materialen, onderdelen en interieur in. Omdat daarbij geen vaste normen of waarden gelden, is architectonische kwaliteit een subjectief begrip.

2 Kwaliteit

Architectonische kwaliteit is toetsbaar aan vele variabele criteria, waaronder maatschappelijke, functionele, economische, bouwtechnische, organisatorische en door de cliënt te definiëren wensen. Per project, bijvoorbeeld een tandartspraktijk, wordt bepaald welke kwaliteiten moeten worden gehaald, maar daarbij spelen externe invloeden een rol. De *gemeente* heeft een sterke, vaak dwingende, stem via bestemmingsplannen, bouw- en milieuverordeningen, stedenbouwkundige voorschriften en andere. Tijdig overleg met de gemeente is geboden en biedt soms ruimte tot onderhandelen. De *bouwwereld* oefent ook invloed uit. Daarom berust de leiding over alle betrokkenen het beste bij *tandarts* en architect samen. Betrokkenen zijn advi-

Tabel I. Voordelen van bepaalde investeringen.

Investering	Voordelen
Bouwkwaliteit	langdurig, ongestoord functioneren hoge restwaarde goedkoop schoonhouden en onderhoud voorkomen bouwschade
Energiebesparing	lagere energierekening hogere restwaarde minder installaties beter binnenklimaat
Afwerking	visuele en belevingswaarde hogere restwaarde sfeer, akoestiek, enzovoorts
Architect(uur)	architectonische meerwaarde (restwaarde) afstemming kwaliteiten op elkaar en op wensen goede lay-out, functionele opzet financiële begeleiding goede voorbereiding en bouwbegeleiding belangenbehartiging, kostenbesparing

seurs voor fundering, akoestiek, financiën en installatie (groot instrumentarium).

3 Uitvoeringsfase

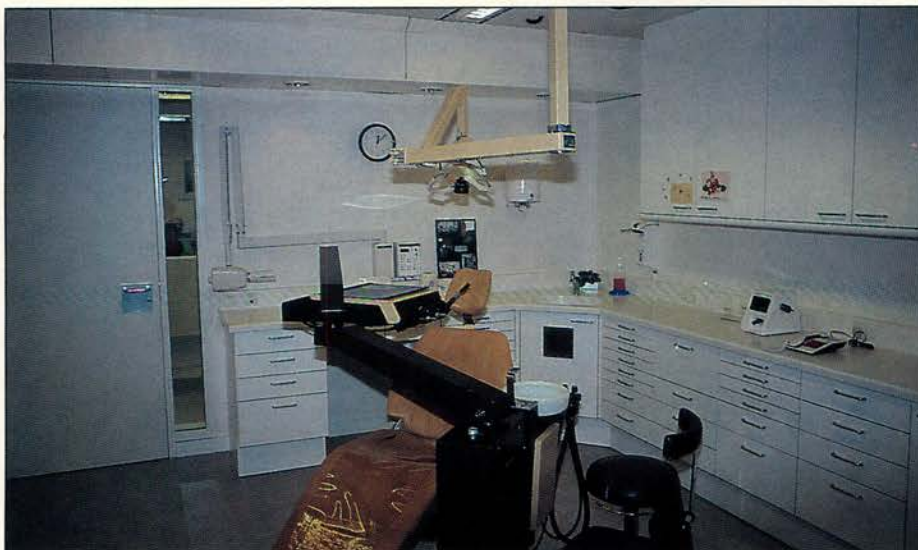
Men kiest één aannemer, maar heeft met een reeks van onafhankelijke onderaanne-

mers van doen, voor elektriciteit, verwarming, water, dakbedekking, heiwerk, vloeren, glas- en schilderwerk, enzovoorts. Aan een kleine verbouwing werken al gauw 15 zelfstandige bedrijven mee, waarvan de werkzaamheden door architect en opdrachtgever op elkaar moeten worden afgestemd.

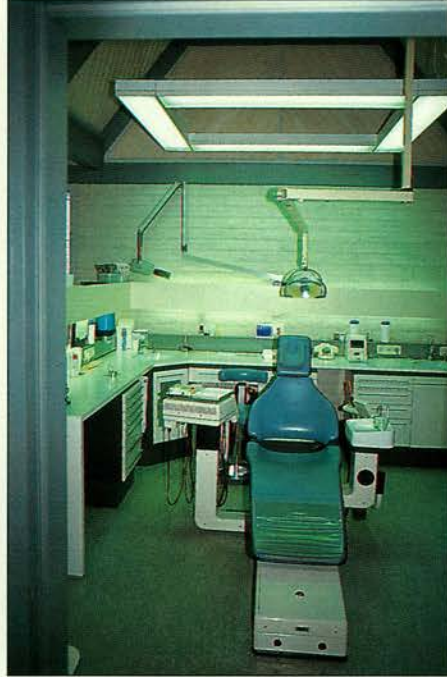
Het dental depot is een belangrijke adviseur. De installatie, zoals door het depot getekend, wordt in het totaalplan opgenomen en bepaalt het licht- en kleurenschema, de ligging van de leidingen, geluidswering en akoestiek, looproutes, veiligheid, enzovoorts. Een functieplan van 1:20 met een uitwerking van de functionele, visuele en auditieve relaties is gewenst.

4 Innovaties

Toepassing van nieuwe technieken en producten vraagt een zorgvuldige, goed georganiseerde benadering, te meer omdat ieder nieuw produkt als het ware een eigen toepassingspad, van idee tot oplevering, heeft. Dit geldt niet alleen voor designproducten, klimaatregelingen en glastechniek, maar ook voor renovatietechnieken.

Afb. 1. Voorbeeld van inrichting van een behandelingsruimte.

Afb. 2. Voorbeeld van inrichting van een tandartspraktijk.

5 Stichtingskosten

De totale kosten zijn de prijzen van:

- de grond (en verwerving);
- het bouwen;
- de inrichting (installatie, terreininrichting, interieur) en
- bijkomende kosten voor architect, adviseurs, leges, verzekeringen, verhuizing, aanloopkosten, omzetbelasting, enzovoorts.

Eenvoudig bouwen beperkt de investering, maar vraagt meestal meer afschrijving, hogere exploitatiekosten en meer onderhoud. Het is zinvol de investering af te zetten tegen de gebruikskosten over langere tijd. Voordelen van investeringen in bouwkwiteit, energiebesparing, goede afwerking en adequate architectonische inbreng staan in tabel I.

Door middel van aanbesteding en het vragen van offerten kan een architect kosten besparen. Een 'kostenraming' vooraf heeft slechts zin als daaraan gekoppeld materialen, afwerking, enzovoorts zijn omschreven.

6 De tandarts als opdrachtgever

De opdrachtgever staat centraal in het maakproces. Zijn belangrijkste taak is het inventariseren of door een specialist laten inventariseren van eisen en wensen. Dit omvat onder andere de karakteristiek van de praktijk en organisatie, de belangrijkste activiteiten en relaties (functioneel, visueel, auditief), eisen en wensen ten aanzien van te gebruiken materialen (vloer, klimaat, inrichting), tijdsplanning, en budget.

Hoewel de tandarts geen professional op dit terrein is, beschouwen overheid en

bouwwereld hem wel als dusdanig en is hij feitelijk de eindverantwoordelijke. Het bouwproject meemaken, sturen, begeleiden is daarom zinvol, maar tevens plezierig.

7 De architect

De rechtsverhouding tussen tandarts en architect wordt het beste geregeld door de Standaardvoorwaarden 1988 (aan te vragen bij de Bond van Nederlandse Architecten te Amsterdam, tel. 020-6228111), zo gewenst met aanvullende afspraken. De SV 1988 regelen de rol van de architect als onafhankelijk deskundige, zijn aansprakelijkheid, werkzaamheden, honorarium en wat dies meer zij.

Door informatie en coöperatie ontstaat bij de opdrachtgever inzicht, de mogelijkheid tot prioriteiten stellen en een goede besluitvorming.

8 Tandartspraktijk

De tandartspraktijk is gekenmerkt door vele specifieke eigenschappen. De praktijk is kleinschalig (beperkt aantal adviseurs), eist

maatwerk (individueel gebonden), is lokatiegebonden (geeft randvoorwaarden) en bevat veel installaties. Hoge eisen gelden voor hygiëne, vaak ook voor detail (perfectionisme) en interieur. Het is een openbaar gebouw (voorzieningen invaliden, enz.). Bij de planontwikkeling dienen al deze punten aan bod te komen.

9 Tips

Zijn tot hier enige grote lijnen geschetst, ook kleinere punten moeten aandacht krijgen. Een willekeurige opsomming omvat: eerste steen, gedenksteen, groenvoorzieningen, fontein, kunstwerken, spiegels, vitrines, zit- en leesgelegenheid, kinderkhoekje, elementen voor sociale contacten, garderobe, brievenkastje, kastje voor tandtechnicus, veel bergruimte, ruimte voor kinderwagen, douche, droge kruipruimte, computerwerkstation en vele andere. Een architect behoort deze punten ook in zijn plan te betrekken.

Architectuur kan doorwerken in afwerking, inrichting, uitrusting, details en huisstijl. De taak van de architect is onder andere de goede en smaakvolle vertaling van de wensen van de opdrachtgever.

Summary

ESTABLISHMENT OF THE DENTAL OFFICE

Key words: Dental office

The (re)building of a dental office depends largely on a programme of demands and desires drawn up by the dentist. The architect's duty is to realise that programme adequately and tastefully, taking into account the governmental restrictions and regulations as well as the innovations and possibilities of the construction.